

P.Z.E. br. 743

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/14-01/147

URBROJ: 65-14-02

Zagreb, 6. studenoga 2014.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o imjenama Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama, s Konačnim prijedlogom zakona*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 6. studenoga 2014. godine uz prijedlog da se sukladno članku 206. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Zakon donese po hitnom postupku.

Ovim zakonskim prijedlogom uskladuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije i pravnim aktima Vijeća Europe.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Milanku Opačić, potpredsjednicu Vlade Republike Hrvatske i ministricu socijalne politike i mladih, Maju Sporiš, zamjenicu ministrice socijalne politike i mladih, te Hrvoja Sadarića, pomoćnika ministrice socijalne politike i mladih.

PREDSJEDNIK

Josip Leko

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/14-01/113

Urbroj: 50301-04/12-14-2

Zagreb, 6. studenoga 2014.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o roditeljskim potporama, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/2010 – pročišćeni tekst i 5/2014 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članaka 172., 204. i 206. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/2013), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o roditeljskim potporama, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije i pravnim aktima Vijeća Europe.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Milanku Opačić, potpredsjednicu Vlade Republike Hrvatske i ministricu socijalne politike i mladih, Maju Sporiš, zamjenicu ministrice socijalne politike i mladih, te Hrvoja Sadarića, pomoćnika ministrice socijalne politike i mladih.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O RODILJNIM I
RODITELJSKIM POTPORAMA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O RODILJNIM I RODITELJSKIM POTPORAMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/2010 - pročišćeni tekst i 5/2014 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Ocjena stanja

Zakon o roditeljnim i roditeljskim potporama (Narodne novine, br. 85/2008, 110/2008, 34/2011 i 54/2013) - u daljnjem tekstu: Zakon, u primjeni je od 1. siječnja 2009. godine, a pripada sustavu obiteljske politike i socijalne sigurnosti kojim se na izravan način štiti majčinstvo, olakšava usklađenost obiteljskih i profesionalnih obveza, potiče natalitet, te omogućava veće sudjelovanje očeva u ranom podizanju i odgoju djece.

Zakonom je uređeno pitanje ostvarivanja prava trudnica, roditelja, odnosno roditelja na odgovarajuće vremenske i novčane potpore, bez obzira na radnopravni status te, sukladno svojoj svrsi donošenja, na odgovarajući način propisuje i neke obveze poslodavca u pogledu zaštite i prava trudnice, roditelja i majke do prve godine života djeteta na radnom mjestu.

U 2013. godini Zakon je izmijenjen sukladno preuzetim obvezama Republike Hrvatske uz izvršeno usklađivanje s Direktivom 2010/18/EU od 8. ožujka 2010. o provedbi revidiranog Okvirnog sporazuma o roditeljskom dopustu koji su sklopili BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP i ETUC te o stavljanju izvan snage Direktive 96/34/EZ (SL L 68, 18.3.2010.), kao i s Direktivom 2010/41/EU Europskoga parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2010. o primjeni načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama koji se bave djelatnošću u okviru samozapošljavanja te o ukidanju Direktive Vijeća 86/613/EEZ (SL L 180, 15.7.2010.). Navedenim izmjenama izjednačeno je trajanje posvojiteljskog dopusta zaposlenog posvojitelja i samozaposlenog posvojitelja, neovisno o dobi posvojenog djeteta. Isto tako je izjednačeno trajanje posvojiteljske počtede od rada i posvojiteljske brige o djetetu, neovisno o dobi posvojenog djeteta za posvojitelje drugog radnopravnog statusa s ciljem pravednijeg uređenja i ovoga područja.

Uzimajući u obzir činjenicu da je u međuvremenu na snagu stupio Zakon o jedinstvenom tijelu vještačenja (Narodne novine, broj 85/2014), nužno je radi usklađenja s istim na odgovarajući način izmijeniti Zakon o roditeljnim i roditeljskim potporama, te dodatno izmijeniti Zakon u dijelu koji se odnosi na izjednačavanje prava na roditeljski dopust posvojitelja blizanaca i posvojitelja koji istovremeno posvajaju više djece s pravima zaposlenih i samozaposlenih roditelja.

2. Osnovna pitanja koja se uređuju predloženim zakonom

Ovim se zakonom usklađuju odredbe Zakona koje se odnose na postupanje nadležnog tijela za ostvarivanje prava na roditeljne i roditeljske potpore, a prema Zakonu o jedinstvenom tijelu vještačenja. Usvajanjem ovoga zakona omogućit će se da, sukladno intenciji koja je propisana u Zakonu o jedinstvenom tijelu vještačenja, od 1. siječnja 2015. godine poslove vještačenja pri ostvarivanju prava iz Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama obavlja Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, sukladno posebnom zakonu, na način da se vještačenje u prvostupanjskom postupku radi ostvarivanja prava iz Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama obavlja u područnim ustrojstvenim jedinicama Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, mjesno nadležnim prema prebivalištu osobe koja se vještači, dok se vještačenje u drugostupanjskom postupku radi ostvarivanja prava iz sustava socijalne skrbi obavlja u Središnjem uredu Zavoda.

Također, dodatno se izjednačava pravo posvojitelja blizanaca i posvojitelja koji istovremeno posvajaju više djece s pravima zaposlenih i samozaposlenih roditelja, u dijelu koji se odnosi na pravo na roditeljski dopust. Predložena odredba članka 36. stavka 3. Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama u potpunosti je usklađena s odredbama Direktive 2010/18/EU od 8. ožujka 2010. o provedbi revidiranog Okvirnog sporazuma o roditeljskom dopustu koji su sklopili BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP i ETUC te o stavljanju izvan snage Direktive 96/34/EZ.

3. Posljedice koje će donošenjem zakona proisteći

Odredbe ovoga zakona pridonijet će ostvarivanju pretpostavki za početak rada Jedinstvenog tijela vještačenja, kao ustrojstvene jedinice Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, sukladno Zakonu o jedinstvenom tijelu vještačenja. Također, izjednačavanjem prava posvojitelja blizanaca i posvojitelja koji istovremeno posvajaju više djece sa svim pravima zaposlenih i samozaposlenih roditelja, u dijelu koji se odnosi na pravo na roditeljski dopust, ostvaruje se načelo jednakosti svih građana pred zakonom koje je zajamčeno Ustavom Republike Hrvatske.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno člancima 204. i 206. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/2013), predlaže se donošenje ovoga zakona po hitnom postupku. Naime, ovim se zakonom predviđa usklađivanje s propisima Europske unije, te se ujedno provodi usklađivanje sa Zakonom o jedinstvenom tijelu vještačenja, koji je stupio na snagu 24. srpnja 2014. godine, a sve kako bi se osiguralo da vještačenja pri ostvarivanju prava iz Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama od 1. siječnja 2015. godine obavlja Jedinstveno tijelo vještačenja pri Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O RODILJNIM I RODITELJSKIM POTPORAMA

Članak 1.

U Zakonu o rodiljnim i roditeljskim potporama (Narodne novine, br. 85/2008, 110/2008, 34/2011 i 54/2013), u članku 18. stavku 2. podstavku 3. riječi: "ocjeni nadležnog tijela vještačenja Zavoda" zamjenjuju se riječima: "nalazu i mišljenju Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom sukladno posebnom zakonu".

Članak 2.

U članku 23. stavcima 1., 2. i 6. riječi: "nadležnog tijela vještačenja prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju" zamjenjuju se riječima: "Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom sukladno posebnom zakonu".

Članak 3.

U članku 36. stavak 3. mijenja se i glasi:

"(3) Po iskorištenju posvojiteljskog dopusta iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, zaposleni posvojitelj ili samozaposleni posvojitelj za posvojenika do njegove 8. godine života ima pravo na roditeljski dopust i sva druga prava zaposlenog roditelja i samozaposlenog roditelja pod uvjetima i u trajanju propisanom ovim Zakonom."

Članak 4.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama, osim članaka 1. i 2. koji stupaju na snagu 1. siječnja 2015. godine.

OBRAZLOŽENJE

Članci 1. i 2.

Ovim člancima, odredbe članaka 18. i 23. usklađuju se s odredbama Zakona o jedinstvenom tijelu vještačenja, koji je stupio na snagu 24. srpnja 2014. godine. Navedenim se Zakonom propisuje da će od 1. siječnja 2015. godine poslove vještačenja u postupcima za ostvarivanje prava propisanih Zakonom o roditeljskim potporama obavljati Jedinstveno tijelo vještačenja kao ustrojstvena jedinica Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Članak 3.

Ovim člankom se utvrđuje da zaposleni ili samozaposleni posvojitelj, za posvojenika do njegove 8. godine života, ima sva prava zaposlenog roditelja i samozaposlenog roditelja, pod uvjetima i u trajanju propisanom ovim Zakonom.

Članak 4.

Propisuje se stupanje na snagu ovoga Zakona, na način da odredbe koje se odnose na usklađivanje sa Zakonom o jedinstvenom tijelu vještačenja stupaju na snagu 1. siječnja 2015. godine, kada Jedinstveno tijelo vještačenja počinje s radom.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Članak 18.

(1) Ako jedan od zaposlenih ili samozaposlenih roditelja umre ili ako je iz bilo kojeg drugog opravdanog razloga spriječen započeti ili koristiti pripadajuće pravo, pravo korištenja po osnovi ovoga Zakona prenosi se na drugog roditelja.

(2) Pod opravdanim razlozima iz stavka 1. ovoga članka podrazumijeva se:

- kad je jedan roditelj lišen roditeljske skrbi; kad je jednom roditelju oduzeto pravo života sa svojim djetetom; kad je jedan roditelj potpuno lišen poslovne sposobnosti, djelomice lišen poslovne sposobnosti u odnosu na roditeljsku skrb, proglašen nestalim, nepoznat, nepoznatog prebivališta ili boravka ili je prema nalazu nadležnog centra za socijalnu skrb grubo zanemario skrb o djetetu napuštanjem djeteta,

- kad su radi zaštite dobrobiti djeteta susreti i druženje djeteta s jednim od roditelja zabranjeni ili ograničeni ili je jednom od roditelja, prema posebnim propisima, izrečena mjera za zaštitu prava i dobrobiti djeteta, zabrana približavanja djetetu ili udaljenja iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora u kojem dijete živi,

- kad je jedan od roditelja teško bolestan ili je ovisan o pomoći druge osobe radi čega je na duže vrijeme spriječen ili u znatnoj mjeri ograničen u obavljanju svoje roditeljske skrbi prema ocjeni nadležnog tijela vještačenja Zavoda,

- kad je jedan od roditelja kao djelatna vojna osoba u vojnoj misiji izvan Republike Hrvatske ili na izdržavanju kazne zatvora u trajanju dužem od jedne godine neprekidno, a sve pod uvjetom da se taj roditelj, pisanom izjavom, odrekao prava na korištenje roditeljskog dopusta u korist drugog roditelja.

(3) Korištenje prava od strane jednog roditelja u smislu stavka 1. i 2. ovoga članka primijenit će se i na sve ostale korisnike prava iz ovoga Zakona, bez obzira na njihov međusobni radnopravni status, pod uvjetom da roditelj, odnosno korisnik na kojeg se prenosi pravo korištenja tog prava, ispunjava uvjete prema ovom Zakonu.

(4) Za slučaj iz stavka 3. ovoga članka, roditelj, odnosno korisnik na kojeg je preneseno pravo korištenja pripadajućeg prava drugog roditelja, odnosno korisnika ostvaruje sva prava propisana ovim Zakonom, ovisno o svom radnopravnom statusu.

Članak 23.

(1) Jedan od zaposlenih ili samozaposlenih roditelja djeteta s težim smetnjama u razvoju (dijete s težim tjelesnim ili mentalnim oštećenjem ili težom psihičkom bolesti), nakon isteka prava na roditeljski dopust sukladno članku 12. ili članku 15. stavku 1. i 2. ovoga Zakona ili u tijeku korištenja ili nakon isteka prava na roditeljski dopust sukladno članku 14. ili članku 15. stavku 3. ovoga Zakona, na temelju nalaza i mišljenja nadležnog tijela vještačenja prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju, ima pravo na dopust za njegu djeteta do navršene 8. godine djetetova života.

(2) Jedan od zaposlenih ili samozaposlenih roditelja pravo iz stavka 1. ovoga članka može koristiti i kao pravo na rad s polovicom punog radnog vremena te nastaviti njegovo korištenje i nakon navršene 8. godine djetetova života, sve dok ta potreba traje, a na temelju nalaza i mišljenja nadležnog tijela vještačenja prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju.

(3) Zaposlenom ili samozaposlenom roditelju se sva neiskorištena prava na roditeljski dopust iz članka 14. ili članka 15. stavka 3. ovoga Zakona za odnosno dijete stavljaju u mirovanje s danom početka korištenja prava iz stavka 1. ili stavka 2. ovoga članka.

(4) Za slučaj da je roditelj iz stavka 1. ili stavka 2. ovoga članka svoje pravo na roditeljski dopust za odnosno dijete prenio na drugog roditelja, svako daljnje korištenje tog prenesenog prava stavlja se u mirovanje s danom koji prethodi početku korištenja prava iz stavka 1. ili stavka 2. ovoga članka, bez obzira na okolnost koristi li drugi roditelj trenutačno to preneseno pravo u obliku roditeljskog dopusta ili rada u polovici punog radnog vremena ili je najavio namjeru korištenja tog prava.

(5) Prava iz stavka 1. ili stavka 2. ovoga članka može koristiti samo jedan od zaposlenih ili samozaposlenih roditelja prema međusobnom dogovoru ili po odluci nadležnog suda.

(6) Pravo iz stavka 1. ili stavka 2. ovoga članka ne može se koristiti za slučaj da jedan od roditelja djeteta, prema ovom Zakonu, već koristi to pravo za drugo dijete ili da jedan od roditelja djeteta, prema propisima iz socijalne skrbi, za to dijete ima priznat status roditelja njegovatelja, izuzev ako na temelju nalaza i mišljenja nadležnog tijela vještačenja prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju, kojim je utvrđeno da roditelj koji koristi pravo za drugo dijete nije u mogućnosti pružati odgovarajuću njegu za dvoje ili više djece zbog težine njihova mentalnog ili tjelesnog oštećenja, odnosno teže psihičke bolesti.

(7) Zaposleni ili samozaposleni roditelj za vrijeme korištenja prava iz stavka 1. ili stavka 2. ovoga članka ima pravo na novčanu naknadu prema ovom Zakonu.

(8) Ministar nadležan za obitelj, uz mišljenje ministra nadležnog za zdravstvo, pravilnikom će propisati uvjete i postupak za stjecanje prava iz ovoga članka.

Članak 36.

(1) Zaposleni posvojitelj ili samozaposleni posvojitelj ostvaruje posvojiteljski dopust u trajanju od 6 mjeseci za dijete do 18 godina života.

(2) Za slučaj posvojenja blizanaca ili istodobnog posvojenja dvoje ili više djece ili djeteta koje posvojenjem postaje treće ili svako sljedeće dijete u obitelji zaposlenog posvojitelja ili samozaposlenog posvojitelja, ili djeteta s teškoćama u razvoju, posvojiteljski dopust iz stavka 1. ovoga članka produžuje se za 60 dana.

(3) Po iskorištenju posvojiteljskog dopusta iz stavaka 1. i 2. ovoga članka zaposleni posvojitelj ili samozaposleni posvojitelj za posvojenika do njegove 8. godine života ima pravo na roditeljski dopust u trajanju od 6 mjeseci.

Prilozi:

- Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću
- Izjava o usklađenosti prijedloga propisa s pravnom stečevinom Europske unije, s tablicom usporednog prikaza

**OBRAZAC IZVJEŠĆA O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA
ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU O NACRTU PRIJEDLOGA ZAKONA O
IZMJENAMA ZAKONA O RODILJNIM I RODITELJSKIM POTPORAMA,
S NACRTOM KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA**

Naslov dokumenta	Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću o Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama, s Nacrtom konačnog prijedloga zakona	
Stvaratelj dokumenta, tijelo koje provodi savjetovanje	Ministarstvo socijalne politike i mladih	
Svrha dokumenta	Izvješćivanje o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću o Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama, s Nacrtom konačnog prijedloga zakona	
Datum dokumenta	29. listopada 2014. godine	
Verzija dokumenta	I.	
Vrsta dokumenta	Izvješće	
Naziv nacrtu zakona, drugog propisa ili akta	Nacrt prijedloga zakona o izmjenama Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama s Nacrtom konačnog prijedloga zakona	
Jedinstvena oznaka iz Plana donošenja zakona, drugih propisa i akata objavljenog na internetskim stranicama Vlade	-	
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrtu	Ministarstvo socijalne politike i mladih	
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti bili uključeni u postupak izrade odnosno u rad stručne radne skupine za izradu nacrtu?	Nije dostavljeno niti jedno očitovanje na Nacrt prijedloga zakona tijekom savjetovanja sa zainteresiranom javnošću	
Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način?	Da	Internetska stranica Ministarstva socijalne politike i mladih www.mspm.hr
Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje?	Internetsko savjetovanje sa zainteresiranom javnošću provedeno je u razdoblju od 2. do 18. listopada 2014. godine	
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očitovanja?	Ministarstvu socijalne politike i mladih nije pristiglo niti jedno očitovanje na navedeni Nacrt prijedloga zakona.	
Troškovi provedenog savjetovanja	Provedba javnog savjetovanja nije iziskivala dodatne financijske troškove.	